ادامه از صفحه ۱۴

ورود نابهنگام مجلس به فوتبال

در هر بازی اســتقلال و پرســپولیس با تیم‌های شهرســتانی بدتریــن توهین‌ها به شهرســتانی‌ها می‌شود، ولی به جای برخورد با توهین‌کنندگان ۴۰ نفر از هواداران تراکتورسازی را بازداشت می‌کنند. پیشنهاد من این اســت که یا برخورد جدی شود یا اینکه اگر شرایط به همین شیوه ادامه پیدا کند، لیگ برتر فوتبال تعطیل شود».

تنبیه بازیکنان تیم ملی

علی مطهــری، نماینــده نام‌آشــنای مجلس هم کم درباره اتفاقــات فوتبالی اظهارنظر نکرده اســت؛ او که به‌دلیل گیردادن بــه ملیت بازیکنان فرانســه در جام جهانی، در رسانه‌های دنیا متهم به نژادپرستی شــده بود، بهمن ۱۳۹۷ در اقدامی عجیب خواســت بازیکنان تیم ملــی که در دیدار برابر ژاپن اهمال کرده‌اند، تنبیه شوند. او در پستی اینســتاگرامی نوشــت: «باخت ما در مقابل ژاپن نشان داد که تیم ملی فوتبال کشور ما، هم از نظر روحی و روانی آماده برای مسابقات بزرگ نیست و هم از نظر اخلاقی و فرهنگی. تیمی که با خوردن یک گل از هم می‌پاشــد و نمی‌تواند داشــته‌های خود را به نمایش بگــذارد، از نظر روحی و روانی آماده نیســت و معلوم می‌شود از این جهت روی آن کار نشــده اســت. همچنین تیمــی که پس از باخت در مقابل تیــم مقابل، عنان از کف می‌دهد و به افراد تیم حریف حمله‌ور می‌شــود، علاوه بر فوتبال در اخلاق هم باخته اســت و ملت خود را هم در افــکار عمومی جهان بازنده کرده اســت. رفتاری که آقایــان آزمون و حاج‌صفی و رضائیان از خود نشان دادند و در مقابل چشم مردم جهان قرار گرفت، ضربــه‌ای مهلک به ملت ایران بود و این افراد باید تنبیه شــوند. اینها بازی در تیم ملی را بــا بــازی در کوچه و محله اشــتباه گرفته‌اند و نمی‌فهمنــد که رفتار آنها رفتار و اخلاق و فرهنگ ملت ایران را به دنیا منتقل می‌کند».

فوتبال مهم‌تر از گوشت؟

اسفند ۹۷ داســتان رفتن یا نرفتن مهدی تاج از فدراســیون فوتبال به اوج خود رســید؛ او مشمول قانون بازنشستگی می‌شد و روی کاغذ باید می‌رفت ولی دســت آخر با اســتناد به بند مــاده ۶۰ قانون ایثارگری در ســمتش ابقا شــد. نمایندگان مجلس معترض به حضور او بودند و تاج هم از این شاکی بود که چــرا نماینــدگان مجلس بــه موضوعات مهم‌تری مثل گرانی قیمت گوشــت نمی‌پردازند و سرشان مدام به اتفاقاتی که در فوتبال رخ می‌دهد، گرم است. مطرح‌شدن این موضوع واکنش احسان قاضی‌زاده‌هاشــمی، نماینــده مــردم احمدآباد و سرخس را درپی داشــت: «آقای تاج گفتند چرا به فوتبال می‌پردازیم و چرا به مســائلی مانند مسائل گوشــت نمی‌پردازیم. اولا باید عرض کنم مجلس در تمامــی عرصه‌هــا به اجــرای قوانیــن نظارت عالــی دارد، ما به عنوان مــوکلان مردم در تمامی موضوعات ورود می‌کنیم و ایشان اطلاع ندارند که ما روی کالاهای اساســی مــردم، خوراک مردم و... نظارت داریم. در مورد مایحتاج مردمی هم نظارت ما بر وزارت جهاد کشــاورزی و شــرکت پشتیبانی امــور دام به صورت کامل و واقعی وجود دارد، اما دلیل بر این نمی‌شــود که در مورد ورزش و فوتبال و اتفاقاتــی که در حوزه آنها در جریان اســت یا بر حســن اجرای قانونی که خود مجلس وضع کرده، ورود نکنیــم تا عده‌ای قانون را نخواهند اجرا کنند. پس ما درباره حــوزه وزارت ورزش و حوزه فوتبال هم اظهارنظر می‌کنیــم، علامت تعجب جدی این اســت که افرادی که خودشان را رئیس فدراسیون فوتبال می‌دانند، فدراســیون خودشان و فوتبال را پایین‌تر از موضوع گوشت می‌دانند. فردی که برای خــودش و کار خودش ارزش ویژه‌ای قائل نیســت نمی‌تواند اظهارنظر کند».

فروزان، شرط‌بندی و تراکتورسازی

یکــی از آخریــن موضوعاتــی که باعث شــده نمایندگان مجلس دوباره دربــاره اتفاقات فوتبالی صحبت کنند داستانی است که محسن فروزان رقم زد؛ دروازه‌بان سابق تراکتورسازی در بازی با سپیدرود و در دیدار حســاس چند اشــتباه فاحش داشت که به‌زعم نماینــدگان تبریزی مجلس، آن اشــتباهات عمــدی و حاصل تبانی، زدوبند و شــرط‌بندی بود. چندین نماینــده مجلس به‌طور ویژه درخواســت پیگیری در این موضوع را دادند که ســرانجام منجر به بازداشــت چندروزه فروزان و همسرش هم شد. بعــد از آن بازی مذکور نــادر قاضی‌پــور، نماینده ارومیه، در مجلس شورای اسلامی نامه‌ای به وزیر ورزش نوشــت و خواست درباره محســن فروزان تحقیقات جدی و برخورد جدی‌تری صورت بگیرد. چند روز بعد احمد علیرضابیگی، نماینده تبریز، هم در نامه‌ای به ســلطانی‌فر، وزیــر ورزش و جوانان، خواســتار رســیدگی به تعلــل آشــکار دروازه‌بان تیم تراکتورســازی در بازی دو تیم تراکتورســازی- سپیدرود رشت شــد. البته این برای اولین‌بار نیست که نمایندگان مجلس با نگاهی منطقه‌ای به فوتبال ورود می‌کنند. در ســال‌های گذشته هم نمایندگان در صحــن مجلس به میــزان محرومیت جاســم کــرار و علی دایی اعتراض داشــتند. در دیداری که سرمربی تراکتورسازی تیم را از زمین بیرون کشید و بازی ۳برصفر شد، این تصمیم را ناعادلانه دانستند و پس از اتفاقات دیدار تراکتورســازی- نفت تهران در هفتــه پایانی لیگ چهاردهم تأکید داشــتند وزیر ورزش باید استیضاح شود.

politics@sharghdaily.ir

عمان؛ میانجی وفادار

حسن هادی
کارشناس روابط بین‌الملل

دور جدیــد میانجیگــری با محوریت همســایه جنوبی و وفــادار ایران، سلطنت‌نشین عمان آغاز شده است. یوسف بن علوی حامل پیام هایی برای همتای ایرانی خود بود؛ پیام‌هایی که بر اساس تحلیل بیشتر کارشناسان، بر شروع دور جدیدی از میانجیگری این کشور در مناقشات اخیر ایران در قضیه برجام با آمریکا، حکایت دارد. سفر رئیس‌جمهور سوئیس به آمریکا را نیز در این راســتا می‌توان تجزیه و تحلیل کرد. مانیفست این هم‌آوایی و هم‌گرایی جهانی برای نجات برجام و ناکام‌گذاشــتن دشمنان آن، صیانت از ماهیت و ارزش یک قرارداد مهم بین‌المللی اســت. عمان و سوئیس هر دو بی‌طرف و هر دو با یک شــیوه و بسیار شــبیه به هم یعنی لیبرال- دموکراسی اداره می‌شوند. در تعامل با سایر کشورها و در سیاست خارجی نیز از تعادل، مشی گفتمانی و تنش‌زدایی یکسانی بهره می‌جویند. شاید پربیراه نیست که عمان را ســوئیس خاورمیانه لقب داده‌اند. اصل هم‌زیستی مسالمت‌آمیز شالوده اصلی کنش این دو کشــور در عرصه بین‌المللی اســت. در برهه حســاس کنونی که جنگ ســرد بین ایران آمریکا به اوج خود رســیده اســت، به نظر می‌رســد ترامپ نه توان و نه ســناریویی بیش از این در دست دارد تا با آن بتواند علیه ایران کاری انجام دهد. مشاوران ترامپ نیز دیگر چیزی در چنته ندارند. هر چه داشــتند همین بود. با حرکت ناو لینکلن آخرین برگ خود را نیز رو کردند و به نتیجه هم نرسیدند. هر چند این اقدام، بسیار غیرحرفه‌ای و بیجا بود ولی نیت سران کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس را حداقل برای دولتمردان ما به‌خوبی عریان و آشکار کرد. ترامپ اکنون راهی جز بازگشت به میز مذاکره برجام و قبول شکســت ندارد. شــاید پذیرش این موضوع در افکار عمومی داخل آمریکا به‌ویژه در حوزه‌های انتخاباتی ترامپ بسیار برای وی ناگوار باشــد، ولی او می‌تواند راهی برای فرار از این سرزنش‌ها پیدا کند. شکی نیست در این شرایط ترامپ از هر نوع میانجیگری درباره عادی‌سازی روابط با تهران اســتقبال می‌کند. پرواضح است پیش‌شرط مذاکره با آمریکا بازگشت آن کشور بر سر میز مذاکره برجامی است. زیاد بعید به نظر نمی‌رسد این نرمش و بازگشــت به‌زودی از طرف آمریکا به وقوع بپیوندد. دوستی با ایران پس از این مقاومت باصلابت و شــگفتی‌آفرین، بسیار بیش از گذشته برای ترامپ مهم و وسوســه‌انگیز شده اســت. او به‌خوبی می‌داند ارتباط صلح‌آمیز ولو سرد با یک کشور مقتدر و تأثیرگذار مانند ایران، به‌مراتب بیشتر از ارتباط صمیمانه و دوســتانه با چند کشور وابسته و بی‌خاصیت، سودمند اســت. اکنون یوسف بن علوی اینجاســت تا بگوید شرایط مهیای بازگشت آمریکا به برجام اســت. اقدامات ایران در این میان، باید همچنان اســتوار بر اصول ان‌پی‌تی و برجام باشــد تا از هر نوع اتهامی مصون و در نهایت برنده این بازی شــود. احیای برجام پشــت میز مذاکره ۵+۱ یک پیروزی تاریخ‌ساز برای ایران خواهد بود. بازگشت آمریکا به پشت میز مذاکرات هسته‌ای ایران، علاوه بر اینکه موجــب افزایش اقتدار منطقه‌ای و بین‌المللی ایران خواهد شــد، نتیجه‌ای دلچســب و دلنشــین پس از یک هم‌گرایی خردمندانه و در فضای بین‌المللی که بسیار هم دشــوار و خطرآفرین بود، به همراه خواهد داشت. اکنون که دو کشــور دوست (عمان و سوئیس) قصد میانجیگری و یافتن راه‌حلی به منظور برون‌رفت از این بحران دارند، بهتر اســت مسئولان فهیم ما با همدلی و وحدت کلمه به سیاســت‌های متخذه از سوی شورای امنیت ملی، هماهنگ و هم‌صدا باشند تا کوچک‌ترین آسیبی به منافع ملی وارد نشــود. بدون شــک عمان گزینه بسیار مناســبی برای حل بحران‌های سیاسی منطقه‌ای اســت، زیرا شخص ســلطان قابوس مورد احترام همه کشــورها بوده و در تعامل با هر ســلیقه و گفتمانی، انعطافی خاص و ویژه خود را دارد. یقینا نتیجه‌بخش‌بودن این وساطت، آرامش را به خلیج‌فارس بازخواهــد گرداند و زمینه برای رفع بســیاری از ســوءتفاهمات بین ایران و کشورهای عربی متخاصم فراهم خواهد شد.

ایران و آمریکا خطاب به هم

دست به بازی خطرناکی زده‌اید

«آمــاده بودی، تمــاس بگیر» این جملــه یک رابطه خانوادگی نیســت؛ ایــن جمله رئیس‌جمهــوری آمریکا خطــاب به مقامات ایرانی اســت. او می‌گوید: «اگر ایران آمــاده بود تماس بگیــرد، حتما مذاکــره خواهیم کرد». دونالد ترامــپ اخباری را که درباره علاقه او به مذاکره با ایران منتشر شده، تکذیب کرده و گفته است ایران هر وقت آماده مذاکــره بود، تماس بگیرد. اخیرا ترامپ ملاقاتی از پیش اعلام‌نشده با رئیس‌جمهوری سوئیس داشته است و گفته شــد که او از آنها خواســته میان ایــران و آمریکا میانجیگری کنند. ســوئیس از زمان قطع رابطه تهران- واشــنگتن حافظ منافع دو کشور اســت و هفته گذشته آمریکا شماره تلفن مستقم تماس با رئیس‌جمهوری این کشور را به سفارت سوئیس داده است.

باید از طریق احترام به تعامل پرداخت؛ نه از طریق تهدید

محمدجــواد ظریف، وزیر خارجه ایــران که عملا در مصاف با دونالد ترامپ و تیم همراهش در ایالات متحده آمریکا است، روز گذشــته در گفت‌وگو با سی‌ان‌ان گفته است: «تا زمانی که آمریکا با عمل‌کردن به تعهداتش در برجام به ایران احترام نگذارد، مذاکره‌ای در کار نخواهد بود». ظریف تاکید کرد که جمهوری اسلامی تا زمانی که آمریکا با عمل‌کردن به تعهداتــش ذیل برجام به ایران احترام نگذارد، بر سر میز مذاکره با دونالد ترامپ نخواهد نشســت. ظریف با اشــاره به افزایش حضــور نظامیان آمریکا در منطقه اعلام کرد که ایالات متحده دســت به بازی بسیار خطرناکی زده است. او با انتقاد از حضور ناو جنگی آبراهام لینکلن و بمب‌افکن آمریکایی در منطقه بیان کرد: حضور تمام این تجهیزات نظامی در منطقه‌ای کوچک، مستعد حادثه است. باید احتیاط زیادی به خرج داد. آمریکا دست به بازی بسیار خطرناکی زده است.

ظریــف با اشــاره به اینکــه ایران تســلیم تهدیدات نمی‌شود، متذکر شــد: ایران هیچ‌گاه تحت فشار مذاکره نمی‌کند. نمی‌توانید ایرانی را تهدید کنید و انتظار داشته باشید به تعامل با شما بپردازند. باید از طریق احترام به تعامــل پرداخت؛ نه از طریق تهدیــد. پیش‌تر نیز ظریف در واکنــش به جملــه تهدیدآمیز ترامپ کــه گفته بود «اگر ایران می‌خواهد بجنگد، این به‌طور رســمی پایانش خواهــد بود. هرگز آمریــکا را دوباره تهدیــد نکنید»، در صفحه توییتر خود نوشت: «دونالد ترامپ به تحریک تیم B، امید دارد به چیزی دســت یابد که اسکندر، چنگیز و دیگر متجاوزان در آن ناکام بوده‌اند. ایرانیان هزاران سال سربلند ایســتاده‌اند و متجاوزان همه رفته‌اند. تروریسم اقتصادی و رجزخوانی‌ها برای نسل‌کشــی، ایران را پایان نخواهــد داد. هرگز یک ایرانی را تهدیــد نکن. احترام را آزمایش کن، جواب خواهد داد». به گزارش ایسنا، دونالد ترامپ، روز گذشته نیز در جمع خبرنگاران گفت که باید دید درباره ایران چه پیــش می‌آید. او در ادامه اظهارات تهدیدآمیز اخیر خود علیه ایــران باز هم مطرح کرد که «نظــری درباره اینکه چیزی اتفاق بیفتــد نداریم، اما اگر چیزی رخ دهد، مشخص است که با قدرت زیادی پاسخ داده خواهد شد و ما انتخاب دیگری نخواهیم داشت».

اگر آماده نیستند زحمت نکشند

رئیس‌جمهوری آمریکا که در پی اقدام متقابل ایران برای کاهش ســطح تعهدات برجامــی‌اش، خود را به مذاکره با ایران بسیار متمایل نشان داده است، دراین‌باره به خبرنگاران گفــت: ما هنوز صحبتــی نکرده‌ایم. باید دید که چه پیش می‌آید. اگر آنها تماس بگیرند ما حتما مذاکره می‌کنیم اما این فقط به خود آنها بســتگی دارد. تنهــا از آنها می‌خواهــم که وقتی آمــاده بودند تماس بگیرند؛ اگر آماده نیستند خود را به زحمت نیندازند.

او در ادامــه گفت: هیــچ مذاکراتی با ایــران در حال رخ‌دادن نیست. من فکر می‌کنم ایران اگر کاری انجام دهد اشتباه بزرگی مرتکب می‌شود. اگر چنین کاری کنند با قدرت زیادی پاسخ داده خواهد شــد، اما هیچ نشانه‌ای نداریم که ایــن کار را خواهند کرد. در عین حــال پنی موردانت، وزیر دفاع بریتانیا، گفته اســت که در صورت بحرانی‌شدن اوضاع در خلیج‌فارس و تشــدید تنش‌هــا، بریتانیا آماده کمک به متحدانش از جمله آمریکا در برابر ایران است. به گزارش بی‌بی‌سی، خانم موردانت در مجلس عوام گفته که برای کاهش تهدیــدات در امنیت منطقه به همکاری نزدیــک با شــرکا و متحدان کشــورش ادامــه می‌دهد. همچنین ســازمان ملل و اتحادیه اروپــا نگران وضعیت رخ‌داده هستند و ایران و آمریکا را به خویشتن‌داری دعوت می‌کنند. سخنگوی اتحادیه اروپا درباره تنش‌های اخیری که به‌ســبب اظهارات دونالد ترامــپ و مقامات کابینه او میان ایران و آمریکا ایجاد شــده اســت، بر لــزوم پرهیز از ایجــاد تحریک و تلاش بــرای برطرف‌کردن تنش‌ها تأکید کرد. به گزارش ایســنا، به نقل از خبرگزاری آناتولی ترکیه، مایا کوچیانچیک، ســخنگوی بخش امنیت و سیاســت خارجی اتحادیه اروپا گفت: منطقه دیگر عوامل بیشتری را که منجر به بی‌ثباتی شوند، نمی‌خواهد. این چیزی است که به‌طور مداوم آن را گفته‌ایم. بی‌بی‌سی به نقل از برونو لومر، وزیر دارایی فرانســه، گفته قدرت‌های اروپایی برای لغو اینستکس -سازو کار مالی که برای تسهیل مبادله با ایران راه انداخته‌اند- به‌شدت تحت فشار آمریکا هستند. لومــر گفت: «ایران مرتب تهدید به نقض توافق می‌کند و این کار کمکی به تسهیل امکان تجارت نمی‌کند... من فکر نمی‌کنم که اروپا تسلیم اولتیماتوم ایران شود».

نادر انتصار، استاد ممتاز علوم سیاسی دانشگاه آلاباما‌ی جنوبی، در گفت‌وگو با «شرق»

نمی‌توان منتظر تغییر دولت در آمریکا ماند

شرق: شامگاه روز یکشنبه، یــک راکت حوالی سفارت آمریکا در منطقه سبز بغداد را هدف قرار داد. این موضوع بلافاصله به تأیید نیروهای امنیتی عراق رســید و پس از بررســی‌های انجام‌شده، مشخص شــد این حمله راکتی از منطقه صنعتی بغداد صورت گرفته اســت. هرچند ساعاتی بعد اعلام شد این حمله خســارت مالی و جانی دربر نداشته اســت، اما پیوندخوردن این موضوع با تحولاتی نظیر افزایش نیروهای آمریکایی در خلیج‌فارس، حمله به چهار کشــتی نفت‌کش در نزدیکی بندر فجیره امارات و نیز اقدام معنادار آمریکا برای کاستن از تعداد دیپلمات‌های خود در عراق، بار دیگر سبب شد جدال لفظی میان ایران و آمریکا به جریان افتاده و تشدید شود. در این میان، سیاســت ابهام‌آلود کاخ سفید در قبال تشــدید جنگ اقتصادی با ایران و نیز تحرکات نظامی این کشور، در حالی انجام می‌شود که جامعه جهانی از بروز درگیری مســتقیم میان ایران و آمریکا به‌شــدت نگران است و از سوی دیگر افزایش بی‌ســابقه تنش‌ها باعث شده معادلات توافق هسته‌ای و خروج از شرایط کنونی بیش از هر زمان دیگری پیچیده‌تر به نظر برسد. در همین راستا، ســعی کرده‌ایم در گفت‌وگو با دکتر نادر انتصار، اســتاد ممتاز علوم سیاسی دانشگاه آلاباما‌ی جنوبی، دورنمای تحولات میان تهران و واشنگتن را بحث و بررسی کنیم.

ارزیابی شما از نخستین اقدام برجامی ایران در راستای کاهش تعهدات هسته‌ای کشور چیست و به‌طورکلی دورنمای این توافق را چگونه می‌بینید؟

نخســتین اقدام برجامی ایــران در چارچوب توافق هســته‌ای بود. در این اقدام، ایران دو پیام برای اعضای اروپایی برجام فرستاد؛ یک پیغام این بود که ایران هنوز به برجام پایبند است، ولی اروپا باید اقدامات بیشتری برای حفظ آن انجام داده و فقط به حرف بسنده نکند. دوم اینکه اروپا نباید انتظار داشته باشد فقط ایران به تعهدات خود در برجام متعهد باشــد و سایر امضاکنندگان این توافق فقط به تشویق آن بسنده کنند و انتظار داشته باشند ایران باید صبر ابدی داشــته باشد تا اینکه برجام موافق شود. بعد از نخستین اقدام برجامی ایران، اروپا نیز اعلامیه‌ای صادر و بار دیگر پشــتیبانی خود را از توافق هسته‌ای ابراز کــرد، ولی اولتیماتوم ۶۰روزه ایران را رد کرد. بعد از انقضای مدت اولتیماتوم، دو راه برای ایــران باقی خواهد ماند؛ یکی اینکه ایــران اولتیماتوم خود را در عمل نادیده بگیرد و راه دوم این اســت که اقدامات بیشــتری را در دستور کار قرار دهد. هر دو این تصمیم‌ها صدماتی به بدنه آنچه که از برجام باقی مانده است، وارد خواهند کرد؛ یعنی اگر ایران راه اول را انتخاب کند، اولتیماتوم خود را بــه بلوفی توخالی تبدیل می‌کند و اگر راه دوم را برگزیند، اروپا را بیشــتر به ســمت ترامپ متمایل خواهد کرد. برای این است که من متأسفانه نمی‌توانم در شرایط کنونی دید مثبتی به دورنمای این توافق داشته باشم.

ما شاهد افزایش تحرکات نظامی آمریکا در منطقه و تشدید نگرانی‌ها از بروز درگیری نظامی میان ایران و ایالات متحده هستیم. به نظر شما، هدف آمریکا از این افزایش نیرو که با تحرکات مشکوکی در بندر فجیره و نیز عراق همراه بوده است، چیست؟

افزایش تحرکات نظامی آمریکا در منطقه را باید در چارچوب سیاست‌های کلی ایالات متحده در قبال ایران بررســی کنیم. هدف درازمدت آمریکا «تغییر رژیم» در ایران اســت. برخی از سردمداران آمریکا مانند جان بولتون، بارها در عمل و حرف رســیدن به این هدف را به‌طور شفاف ابراز کرده‌اند. برخی دیگر دوپهلو حرف زده‌اند، ولی در عمل نشان داده‌اند آنها نیز مایل به «تغییر رژیم» در ایران هستند. تمام برنامه‌های آمریکا اعم از تصمیمات سیاسی، اجتماعی و نظامی، در راســتای اجرای این هدف اصلی آمریکاســت. در بعضی موارد، آمریکا تمرکزش روی فشــارهای سیاسی خواهد بود، در بعضی موارد تمرکز روی مانورهای نظامی و در سایر موارد مخلوطی از این دو راه خواهد بود.

برخی کارشناسان معتقدند اساسا تأکید امکان رویارویی نظامی آمریکا با ایران بعید است، اما از ســوی مقابل با وجود اینکه دونالد ترامپ تأکید می‌کند دنبال جنگ نیست، بعضی دیگر تأکید دارند با توجه به رویکردهای ابهام‌آمیز او در خصوص مســائل مختلف که در دو ســال و نیم گذشــته مشاهده شده، امکان هیچ‌گونه اقدامی از سوی کاخ سفید علیه ایران بعید نیست. نظر شما در این‌باره چیست؟

گرچه چنین جنگ‌هایی برای آمریکا جنگی پرخرج است، ولی برنامه‌ریزان این کشور هیچ وقت گزینه نظامی را در مقابله با ایران از روی میز بر نداشته‌اند. برنامه‌ریزان سیاســت خارجی آمریکا در این‌باره بــه مراتب حرف‌های ضد و نقیض می‌زنند. خود ترامپ یک روز می‌گوید به دنبال جنگ نیست و روز دیگر ایران را تهدید به نابودی و حذف از جغرافیای زمین می‌کند. موضوع مهم این اســت که ایران چه باید بکند؟ در جواب این ســؤال بد نیست گفته سون تزو، استراتژیســت معروف چین باســتان، را به یاد بیاوریم. سون تزو در کتاب مهم خــود به نام «هنر رزم» می‌گوید هیچ وقت روی اینکه احتمال حمله نظامی دشــمن به ما کم اســت، برنامه‌ریزی نکنید. آنچه برای ما باید مهم باشد، این است ما چگونه برنامه‌ریزی کرده‌ایم که دشمن نتواند خیال حمله به ما را در سر بپروراند و اگر به ما حمله کرد، با شکست مواجه شود. یعنی ما نباید فقط خیال خود را مشــغول به اینکه آمریکا حمله می‌کند یا نمی‌کند، کنیم زیرا ما کنترلی روی اتاق جنگ آمریکا نداریم. آنچه باید رویش برنامه بریزیم، این است که ما چگونه می‌توانیم قدرت بازدارنده کشور را تقویت کنیم. البته این کار به برنامه‌ریزی حرفه‌ای احتیاج دارد و با شعاردادن عملی نخواهد شد.

شــما نقــش کشــورهای منطقــه ماننــد عربســتان و امــارات را در دامــن‌زدن بــه ایــن تنش‌هــا چگونــه ارزیابــی می‌کنیــد؟

این دو کشور، به‌ویژه عربستان سعودی، نقش فرصت‌طلبانه و مخربی را در دامــن‌زدن به تنش‌های منطقه‌ای بازی کرده‌اند. همین چند روز پیش بود که روزنامه عرب‌نیوز که مالکیت آن در دســت محمد بن‌سلمان و برادرش است و به عنوان صدای خاندان حاکم آل‌سعود شناخته می‌شود، در سرمقاله خود خواهان حمله نظامی آمریکا به ایران شد. مشکل اینها فقط با نظام جمهوری اســلامی ایران نیســت، اینها با وجود کشــور ایران به عنوان قدرت منطقه‌ای مخالف هستند و به هر نحوی بتوانند برای تضعیف ایران عمل خواهند کرد.

در این شــرایط، برخی از کارشناسان معتقدند ایران قصد دارد تا زمان انتخابات ۲۰۲۰ آمریکا صبر کند تا شاید ترامپ انتخاب نشده و بتوان با یک رئیس‌جمهوری دموکرات، تنش‌های جاری را حل‌وفصل کرد. این در حالی اســت که عده‌ای دیگر از ناظران این موضوع را غیراســتراتژیک دانسته و معتقدند اگر هیلاری کلینتون هم در انتخابات ۲۰۱۶ پیروز می‌شــد، اوضاع جنبه بدتری نسبت به اکنون پیدا می‌کرد. نظر شما در این‌باره چیست؟

اکنون سال‌هاســت قوانین بســیار زیادی علیه ایران در آمریکا تدوین شده است. علاوه بر قوانینی که به وسیله قوه مجریه در دوران رئیس‌جمهوری‌های چند دهه اخیر ضد ایران اتخاذ شــده است، کنگره آمریکا و حتی دادگاه‌های فدرال این کشــور نیز نقش بســیار مهمی در تدوین سیاست‌ها و قوانین ضد ایران بازی کرده‌اند. رابطه ایران و آمریکا اکنون به قدری پیچیده شده است که حتی با روی کارآمــدن رئیس‌جمهوری دموکرات که مایل به بهبود روابط دو کشور باشــد، برای به نتیجه‌رسیدن، سال‌ها به طول خواهد انجامید. بنابراین منتظرماندن برای روی کارآمدن رئیس‌جمهوری جدید در سال ۲۰۲۰ تصمیمی غیراستراتژیک و غیرمعقول اســت. به‌علاوه در مقطع کنونی احتمال پیروزی ترامپ در انتخــاب ۲۰۲۰ وجود دارد و ما نباید تعجب کنیم اگر ترامپ دوباره انتخاب شود. ضمنا انتخاب یک رئیس‌جمهوری دموکرات به خودی خود به حل‌وفصل تنش‌های جاری بین ایران و آمریکا منجر نخواهد شد. باید در نظر داشــته باشیم دیدگاه هیلاری کلینتون در سیاســت خارجی، به‌ویژه سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه، دیدگاهی مرتجع بود و اگر ایشان به جای ترامپ انتخاب شده بود، او هم سیاست ضد ایران را دنبال می‌کرد؛ البته بدون استفاده از فحاشی و ناسزاگویی که زبان رایج ترامپ است.

شما نقش اروپا درباره تحولات اخیر را چگونه ارزیابی می‌کنید. آیا آنها قادر خواهند بود با تشدید تنش‌ها راهکاری درباره خروج از بن‌بست فعلی برجام بیابند یا اینکه هم‌راستا با ایالات متحده در جهت تشدید فشارها گام برمی‌دارند؟

اروپا با وجود تمایلش به حفظ برجام، نشــان داده اســت قادر به اجرای تصمیمــی جداگانه از آمریــکا درباره اجرای مفاد آن نیســت. اروپا به عنوان بازیگری مســتقل و با قدرت در ســطح جهانی نقش خود را از دست داده و به بازیگری دنباله‌رو آمریکا تبدیل شــده اســت. این فرانسه امروز آن فرانسه زمان دوگل نیست که در بسیاری از موارد در مقابل یک‌جانبه‌گرایی‌های آمریکا مقاومت می‌کرد.

موضوع اصلی این نیســت که آیا اروپا مایل به حفظ برجام اســت یا خیر. موضوع مهم این اســت که اروپا توانایی یا حتی جرئت ایســتادگی در مقابل آمریکا را ندارد. من فکر می‌کنم خیلی‌ها در ایران هم بر ناتوانی اروپا در مقابل یکه‌تازی‌های آمریکا واقف شده‌اند.

کوتاه دیپلماسی

حضور نیروهای آمریکایی در منطقه برای جنگ با ایران نیست

● **فارس:** وزیر دفــاع موقت آمریکا روز سه‌شــنبه در جمع خبرنگاران مدعی شــد واشــنگتن توانســته احتمال «حمله» ایــران به نیروهای آمریکا را متوقف کند. «پاتریک شــاناهان» در ادامه تصریح کرد حضور نیروهای آمریکا در منطقه برای جنگ با ایران نیست. او همچنین گفت «تهدیدهای ایران» همچنان شــدید هســتند و نباید آنها را نادیده گرفت. شــاناهان گفت امیدوار است ایران در محاسبات خود خطا نکند.

نامه تخت‌روانچی به گوترش

● **فارس:** ســفیر و نماینــده دائم ایران در ســازمان ملــل در نامه‌ای به دبیرکل ســازمان ملــل و رئیس شــورای امنیت تصریح کــرد: دنبال جنگ نیســتیم، ولی اگر تحمیل شــود، قاطعانه دفاع می‌کنیم. مجید تخت‌روانچــی می‌گوید ایران دنبــال ایجاد درگیری و جنگ نیســت، ولی اگر دیگران جنگ را تحمیل کنند، قاطعانــه از امنیت ملت و کشــور دفاع خواهند کرد. این بخشــی از نامه‌ای اســت که مجید تخت‌روانچی به‌تازگــی به آنتونیو گوترش، دبیرکل ســازمان ملل و رئیس شورای امنیت این سازمان ارسال کرده و ضمن هشدار به تلاش‌های تفرقه‌افکنانه و فتنه‌جویانه خارج از منطقه و تأکید بر گفت‌وگو بین کشــورهای منطقه به‌عنــوان تنها راه‌حل مســائل منطقــه خلیج‌فارس، خواستار اقدام دبیرکل در این زمینه شده است.

نگرانی اسرائیل از افزایش ظرفیت تولید اورانیوم غنی‌شده ایران

● **ایســنا:** دبیــرکل وزارت امــور خارجــه رژیــم صهیونیســتی از تصمیــم ایــران مبنی بــر افزایش چهاربرابری ظرفیــت تولید اورانیوم غنی‌شــده ابراز نگرانی کرد. یــووال روتم، دبیرکل وزارت امور خارجه رژیم صهیونیستی، در پیامی توییتری دراین‌باره نوشت: اینکه ایران ســرعت غنی‌سازی اورانیوم با غنای پایین را درســت یک هفته پــس از اینکه خــروج از برخی تعهــدات برجامی‌اش را اعلام کرده اســت، افزایش داده است، گزارش‌هایی نگران‌کننده‌اند. وی در ادامه مدعی شد: جامعه جهانی باید فشار بر ایران را افزایش دهد که در حال افزایش سرعت خود برای دستیابی به تسلیحات هسته‌ای است. بهروز کمالوندی عصر روز دوشنبه در نشست خبری در حاشیه بازدید جمعی از خبرنگاران و مدیران رسانه‌های داخلی از سایت شهید احمدی‌روشن گفت: از امروز در سایت نطنز چهار برابر ظرفیت قبلی که تولید اورانیوم غنی‌شــده داشــتیم، تولید خواهیم کرد.

روسیه: اقدامات ایران ناقض برجام نیست

● **ایسنا:** نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین، با بیان اینکه مســکو دربــاره وضعیت برجام بزرگ‌نمایی نمی‌کند، گفت اقدامات اخیر ایران ناقض برجام نیست. میخائیل اولیانوف، نماینده دائم روسیه در ســازمان‌های بین‌المللی در وین، روز سه‌شــنبه در گفت‌وگو با خبرگزاری اســپوتنیک اظهار کرد: مسکو دربــاره اوضاع برنامه جامع اقدام مشــترک (برجام) اغراق نمی‌کند، اما مایل نیست شاهد تشدید بیشتر این وضعیت از ســوی هیچ‌یک از طرف‌ها باشد. اولیانوف ادامه داد: ایران اعلام کرده است به‌عنوان گام بعدی می‌تواند پروژه مدرن‌سازی راکتور آب سنگین اراک را بازبینی کند و ســطح غنی‌ســازی اورانیوم را بالا ببرد. مــا نمی‌خواهیم هیچ‌یــک از دو طــرف وضعیت را تشدید کنند. من تنها می‌توانم بگویم اگر ایران هریک از ایــن گام‌ها را بــردارد، کوچک‌تریــن تهدیدی برای اشــاعه هســته‌ای نخواهد بود؛ چراکه مهم‌ترین چیز این اســت که ایران از اجرای تعهداتــش در پروتکل الحاقی درخصوص پادمان‌هــای آژانس بین‌المللی انرژی اتمی سر باز نزده اســت. او تصریح کرد: وقتی برنامه هســته‌ای ایران صلح‌آمیز است، هیچ تهدیدی برای رژیم عدم اشــاعه هسته‌ای یا امنیت بین‌المللی نخواهــد بــود. بنابراین، مــا دراین‌بــاره بزرگ‌نمایی نمی‌کنیــم. این مقام روس همچنیــن گفت: پروتکل الحاقی ســازوکاری قوی و درســت برای ارزیابی این اســت که آیا برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز است یا خیر. تهران تنها اعلام کــرده از این وضعیت ناراضی است و برای آن دلیل دارد؛ ازاین‌رو از دیگر طرف‌های توافق می‌خواهد برای تغییر اوضاع کاری انجام دهند. من بر این باورم که هیچ دلیلی برای محکوم‌کردن آن وجود ندارد.

انتقاد چین از آمریکا

● **ایســنا:** ســخنگوی وزارت خارجه چیــن، روابط تجاری تهــران و پکن را مشــروع خوانــد و از ایالات متحده درخواســت کرد در این روابــط دخالت نکند. سخنگوی وزارت خارجه چین با اشاره به دیدار هفته گذشــته محمدجواد ظریف، وزیر امــور خارجه ایران، با همتای چینی‌اش گفت: دو طرف بر ســر مشکلات دوجانبه و همچنین تحــولات اخیر حول محور ایران صحبت کردند. او در ادامه افزود: آمریکا واردات نفت سایر کشــورها از ایران را مختل کرده است. آمریکا از برجام نیز خارج شــده و دیگر کشورها را به نسبت به انجام وظایفشان ذیل این توافق تهدید می‌کند. مواضع چین بر سر این مسئله کاملا شفاف است. روابط تجاری و اقتصادی عادی میان چین و ایران، مشروع و قانونی است و هیچ‌کسی نباید در این روابط دخالت کند.